TÜRKİYE YÜZYILI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN YÜZÜNCÜ YILI

2024
2. Çeyrek

AÇIK İŞ İSTATİSTİKLERİ

Araştırması Sonuçları

İŞKUR

GİRİŞ

- Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), 2022-2026 Resmi İstatistik Programı (RİP) bağlamında; Türkiye genelini yansıtan açık iş istatistiklerinin derlenmesi görevini ifa etmektedir. Araştırma kapsamında elde olunan veriler ışığında hazırlanan rapor, Resmi İstatistik Programı'nda belirtilen tarihte kamuoyu ile paylaşılmaktadır. Diğer taraftan, söz konusu veriler Avrupa Birliği İstatistik Ofisi (EUROSTAT) ile uyumlu olup veriler EUROSTAT nezdinde yayımlanmaktadır[1].
- Açık İş İstatistikleri Araştırması, her yılın dört çeyreğini kapsayacak şekilde 2014 yılının son çeyreğinden itibaren yürütülen panel bir çalışmadır. Bu minvalde; referans günü, çeyreklik dönemlerin ortasındaki ayın son günü kabul edilmektedir. Baz alınan referans günü çerçevesinde, ilgili çeyreği yansıtan veriler derlenmektedir. Bununla birlikte, araştırma örneklemine Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile belirlenen 1 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler dâhil edilmektedir.
- Açık İş İstatistikleri Araştırması kapsamında 20-31 Mayıs 2024 tarihleri arasında Türkiye genelinde örneklemde yer alan 1 ve üzeri çalışanı olan **17 bin 181 işletme ile iletişime geçilmiştir[2].** Söz konusu işletmelerden 14 bin 647'sine (%85,3) soru formu uygulanmıştır. Bu bağlamda, Türkiye genelinde 3 milyon 247 bin 108 işletmeyi kapsayan veri derlenmiştir.
- Araştırma kapsamında açık iş kavramı; henüz ortaya çıkmış ve doldurulmamış ya da açık olmak üzere olan, işverenin işletmesi dışından uygun bir aday bulmak amacıyla aktif adımlar atmakta olduğu ve daha fazla adım atmaya hazırlandığı, işveren tarafından hemen ya da belirli bir dönem içerisinde doldurulmak istenen ücretli bir iş şeklinde ifade edilmektedir. Açık iş oranı ise, açık iş sayısının açık iş sayısı ile çalışan sayısı toplamına oranlanmasıyla elde edilmektedir.
- Araştırma kapsamında, 2024 yılı 2. çeyreğinde Türkiye genelinde (1 ve daha fazla kişi istihdam eden) işletmelerde toplam **270 bin 761 açık iş olduğu tespit edilmiştir.** 1-9 çalışanı olan işletmelerde toplam **114 bin 552 açık iş,** 10 ve daha fazla çalışanı olan işletmelerde ise **156 bin 209 açık iş olduğu görülmüştür.**
- Açık iş sayısı 1 ve daha fazla çalışanı olan işletmelerde bir önceki yılın aynı dönemine (2023 2. çeyrek 297 bin 253) kıyasla **%8,9 oranında** azalmıştır.
- Açık işlerin 1 ve daha fazla çalışanı olan işletmelerde geçen yılın aynı dönemine göre en çok azaldığı sektörlerin başında "İmalat", "İnşaat" ve "Toptan ve Perakende Ticaret" sektörleri gelmektedir.

[1] https://ec.europa.eu/eurostat/data/database

[2] Açık İş İstatistikleri Araştırması'nın kapsamı; önceki yıllarda 10 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler iken 2021 yılı 1. çeyrekte ilk defa araştırmanın çerçevesi genişletilerek 1-9 çalışanı olan işletmeler de araştırma kapsamına alınmıştır.

AÇIK İŞ VERİLERİ

Şekil 1: Sektörler İtibarıyla Açık İş Oranı (%) (1 ve Üzeri İstihdamlı İşletme)

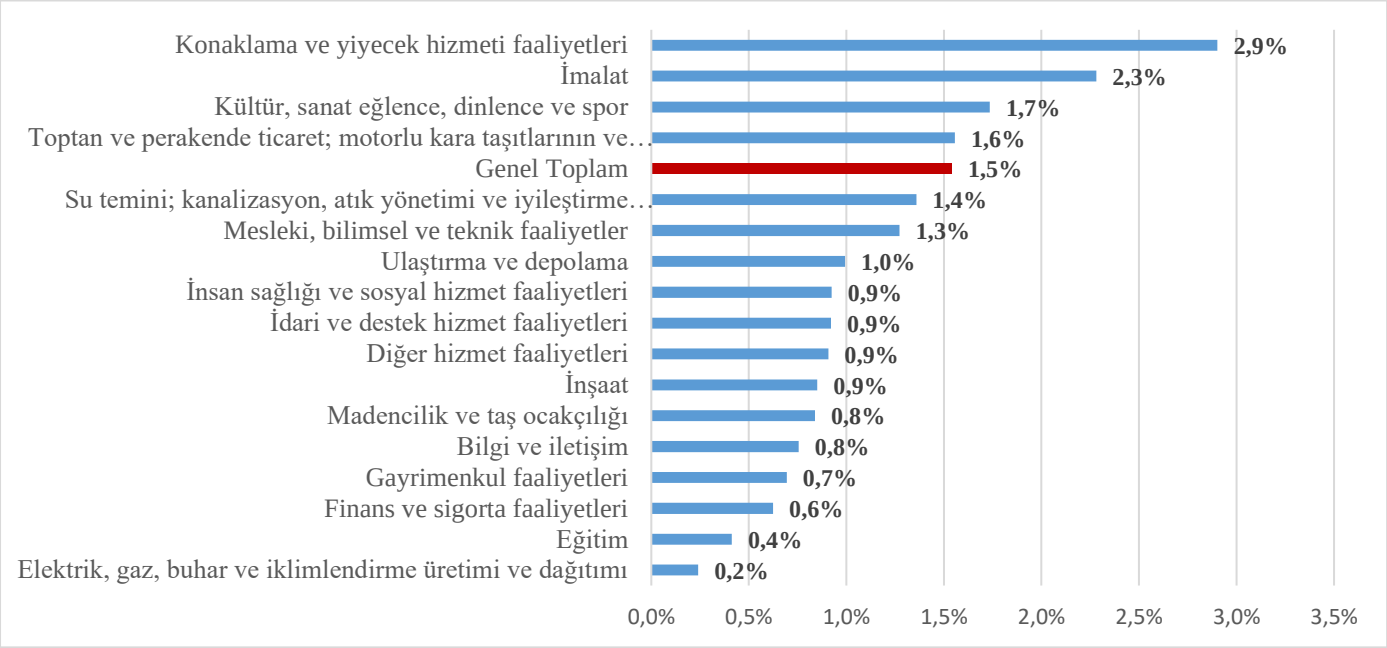

Kaynak: 2024 Yılı 2. Çeyrek Açık İş İstatistikleri Araştırması, İŞKUR

- Araştırma kapsamında yer alan **17 sektörden 4'ünün açık iş oranı Türkiye genelinin üzerinde iken, 13 sektörün açık iş oranı genel ortalamanın altında kalmıştır.**
- 2024 yılı 2. çeyrek itibarıyla en yüksek açık iş oranı %2,9 ile "Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri" sektöründedir. Bu sektörü, %2,3'lük açık iş oranı ile "İmalat" ve %1,7'lik açık iş oranı ile "Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor" sektörü takip etmektedir (Şekil 1). Açık iş oranı en yüksek olan "Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri" sektöründe en fazla aranan meslekler sırasıyla; Servis Elemanı (Garson), Kat Hizmetleri Elemanı, Mutfak Görevlisi, Servis Komisi ve Bulaşıkçı (Stevard) iken "İmalat" sektöründe en fazla aranan meslekler sırasıyla; Makineci (Dikiş), Konfeksiyon İşçisi, Metal İşleri Seri Üretim Tezgâh İşçisi, Gazaltı Kaynakçısı (Mig-mag Kaynakçısı) ve Ayakkabı İmalatçısı (Montaj) meslekleridir. Açık iş oranı en yüksek üçüncü sektör olan "Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor" sektöründe ise en çok aranan meslekler sırasıyla Servis Elemanı (Garson), Temizlik Görevlisi, Antrenör (Spor Eğitmeni), Fitnıs Eğitmeni (Fitness Eğitmeni) ve Belletici meslekleridir.
- Araştırma kapsamında en fazla açık iş %4,8 ile **"Makineci (Dikiş)"** mesleğindedir. İlk on sırada yer alan diğer meslekler ise sırasıyla; "Konfeksiyon İşçisi", "Servis Elemanı (Garson)", "Temizlik Görevlisi", "Satış Danışmanı/Uzmanı Yardımcısı", "Depo İşçisi (Elleçleme)", "Gazaltı Kaynakçısı (Mig-mag Kaynakçısı)", "Beden İşçisi (Taşıma, Yükleme-Boşaltma)", "Ön Muhasebeci" ve "Metal İşleri Seri Üretim Tezgâh İşçisi" meslekleridir. Türkiye genelinde 2024 yılı 2. çeyrek itibarıyla açık işlerin %25,8'i bu mesleklerde bulunmaktadır.

Tablo 1: 2024 Yılı 2. Çeyrek Temel Verileri (1 ve Üzeri İstihdamlı İşletme)

Ekonomik Faaliyet	2024 İkinci Çeyrek			
	Çalışan Sayısı	Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı	Açık İş Dağılımı[3]
İmalat	4.282.820	99.991	2,3%	36,9%
Toptan ve Perakende Ticaret	3.952.829	62.489	1,6%	23,1%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	1.201.391	35.908	2,9%	13,3%
Ulaştırma ve Depolama	1.622.710	16.279	1,0%	6,0%
İnşaat	1.642.622	14.106	0,9%	5,2%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	1.240.420	11.537	0,9%	4,3%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	880.399	11.351	1,3%	4,2%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	475.935	4.444	0,9%	1,6%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	425.404	3.899	0,9%	1,4%
Bilgi ve İletişim	286.488	2.183	0,8%	0,8%
Eğitim	423.748	1.757	0,4%	0,6%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	259.211	1.628	0,6%	0,6%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	89.792	1.586	1,7%	0,6%
Gayrimenkul Faaliyetleri	213.576	1.493	0,7%	0,6%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	66.775	920	1,4%	0,3%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	100.079	847	0,8%	0,3%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	142.022	342	0,2%	0,1%
Genel Toplam	**17.306.222**	**270.761**	**1,5%**	**100,0%**

Kaynak: 2024 Yılı 2. Çeyrek Açık İş İstatistikleri Araştırması, İŞKUR

- 2024 yılı 2. çeyreğinde Türkiye genelinde 1 ve daha fazla kişi istihdam eden işletmelerde en fazla açık iş **99 bin 991** ile "İmalat" sektöründe olup, **tüm açık işlerin %36,9'u bu sektördedir.**
- "İmalat" sektöründen sonra en fazla açık iş sırası ile "Toptan ve Perakende Ticaret" ile "Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri" sektörlerindedir. "Toptan ve Perakende Ticaret" sektöründe 62 bin 489 kişilik, "Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri" sektöründe ise 35 bin 908 kişilik açık iş tespit edilmiştir.
- 2024 yılı 2. çeyreği itibarıyla Türkiye genelindeki **açık işlerin %73,3'ü; "İmalat"**, **"Toptan ve Perakende Ticaret"** ile **"Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri"** sektörlerindedir.
- 2024 yılı 2. çeyreğinde Türkiye genelinde 1 ve daha fazla kişi istihdam eden işletmelerde açık iş oranı %1,5 olarak gerçekleşmiştir. Bununla birlikte, 1-9 çalışanı olan işletmelerde ise açık iş oranı %0,7 olarak gerçekleşmiştir.
- Diğer taraftan, 2024 yılı 2. çeyreğinde Türkiye genelinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işletmelerde açık iş oranı bir önceki yılın aynı dönemine göre 0,6 puan azalarak %0,9 olarak gerçekleşmiştir.

[3] Açık İş Dağılımı, sektörel bazda açık iş sayısının toplam açık iş sayısına oranlanması ile elde edilmiştir.

Şekil 2: Çeyreklikler İtibarıyla Açık İş Oranları

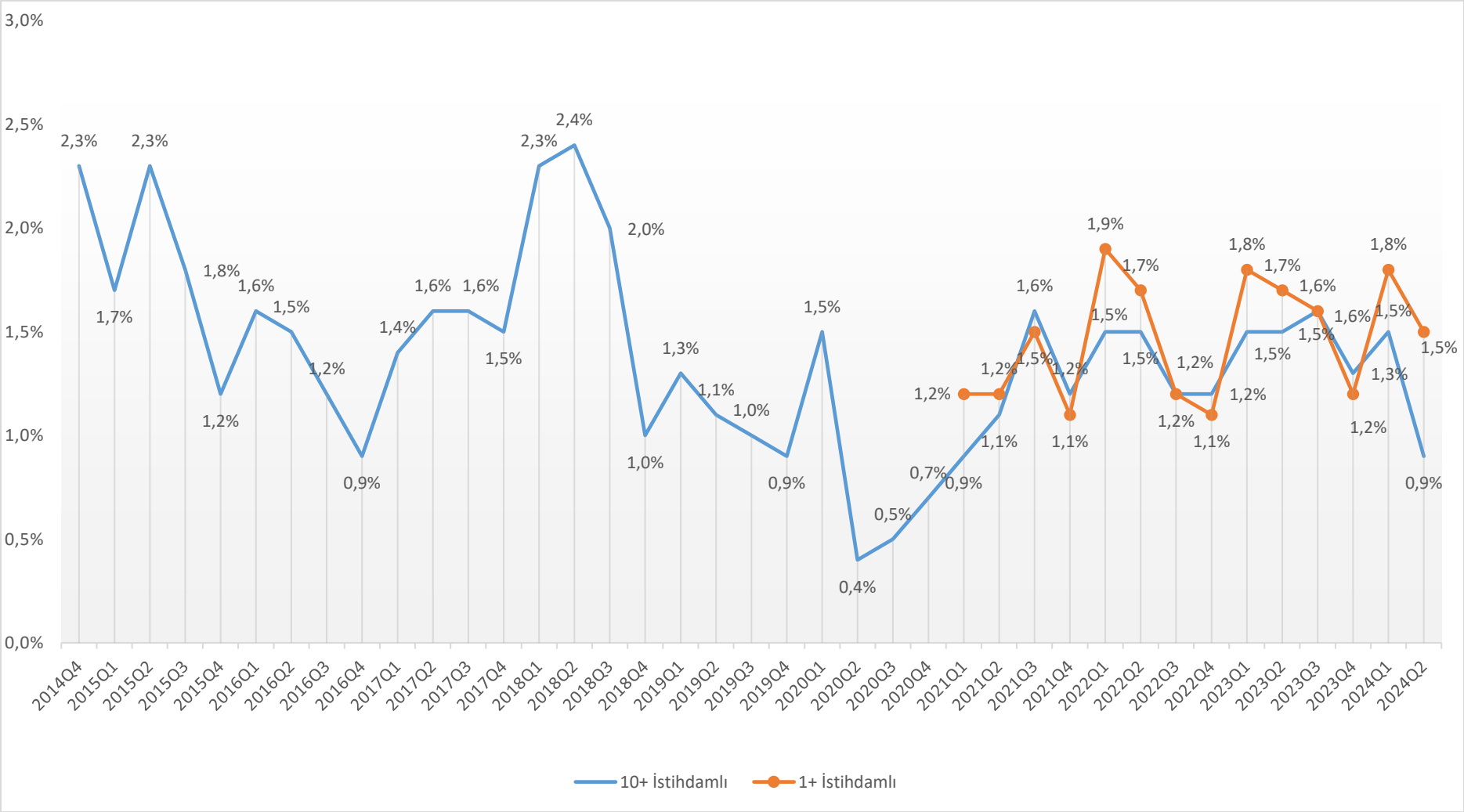

Kaynak: Açık İş İstatistikleri Araştırmaları, İŞKUR
Not: 1 ve üzeri çalışanı olan işletmeler araştırma kapsamına 2021 1. çeyrekte alınmıştır.

AÇIK İŞLERDE TALEP EDİLEN BECERİLER

Uluslararası Meslek Sınıflandırması (ISCO-08)'na göre tasnif edilen ana meslek grupları, talep ettikleri beceri düzeylerine göre aşağıda bulunan Tablo-2'de numaralandırılarak sıralanmıştır.

Tablo 2: Meslek Gruplarına Göre Beceri Düzeyleri (1- En Fazla Talep Edilen Beceri, 5- En Az Talep Edilen Beceri)

Meslek Grupları/Beceriler	Bireysel Beceri	İletişim Becerisi	Problem Çözme Becerisi	Sosyal Beceri	Teknik Beceri
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	5	1	2	4	3
Hizmet ve Satış Elemanları	4	1	2	3	5
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	3	1	2	4	5
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	2	1	5	3	4
Profesyonel Meslek Mensupları	4	2	1	5	3
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	2	4	3	5	1
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	3	2	1	4	5
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	3	2	4	5	1
Yöneticiler	4	1	2	3	5
Genel Toplam	**4**	**1**	**3**	**5**	**2**

Kaynak: 2024 Yılı 2. Çeyrek Açık İş İstatistikleri Araştırması, İŞKUR

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

- Türkiye genelinde 1 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler içerisinde gelecek 3 ay içerisinde **mal ve hizmet üretiminin artacağı ile korunacağını öngören işletmelerin toplam oranı %68,7** iken, işletmelerin **%7,6'sı ise mal ve hizmet üretiminin azalacağını** öngörmüştür. İşletmelerin **%23,7'si** ise konuya ilişkin olarak herhangi bir fikirlerinin olmadığını belirtmiştir.
- Bununla birlikte, Türkiye genelinde 1-9 çalışanı olan işletmeler içerisinde gelecek 3 ay içerisinde **mal ve hizmet üretiminin artacağı ile korunacağını öngören işletmelerin toplam oranı %68,7** iken, işletmelerin **%7,6'sı ise mal ve hizmet üretiminin azalacağını** öngörmüştür. İşletmelerin **%23,7'si** ise konuya ilişkin olarak herhangi bir fikirlerinin olmadığını belirtmiştir.
- 10 ve üzeri çalışanı olan işletmeler içerisinde gelecek 3 ay içerisinde **mal ve hizmet üretiminin artacağı ile korunacağını öngören işletmelerin toplam oranı %69** iken, işletmelerin **%7,5'i ise mal ve hizmet üretiminin azalacağını** öngörmüştür. İşletmelerin **%23,5'i** ise konuya ilişkin olarak herhangi bir fikirlerinin olmadığını belirtmiştir.
- Yine 1 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler içerisinde gelecek 3 ay içerisinde **toplam istihdamın artacağı ile korunacağını öngören işletmelerin toplam oranı %74,4 iken,** işletmelerin **%4,3'ü ise toplam istihdamın azalacağını** öngörmüştür. Bununla birlikte, işletmelerin **%21,3'ü** ise konuya ilişkin olarak herhangi bir fikirlerinin olmadığını belirtmiştir.
- 1-9 çalışanı olan işletmeler içerisinde gelecek 3 ay içerisinde **toplam istihdamın artacağı ile korunacağını öngören işletmelerin toplam oranı %74,6 iken,** işletmelerin **%4,2'si ise toplam istihdamın azalacağını** öngörmüştür. Bununla birlikte, işletmelerin **%21,2'si** ise konuya ilişkin olarak herhangi bir fikirlerinin olmadığını belirtmiştir.
- 10 ve üzeri çalışanı olan işletmeler içerisinde gelecek 3 ay içerisinde **toplam istihdamın artacağı ile korunacağını öngören işletmelerin toplam oranı %71,2 iken,** işletmelerin **%6'sı ise toplam istihdamın azalacağını** öngörmüştür. Bununla birlikte, işletmelerin **%22,8'i** ise konuya ilişkin olarak herhangi bir fikirlerinin olmadığını belirtmiştir.

Tablo 4: Sektörlere Göre Mal ve Hizmet Üretim Beklentisi (1 ve Üzeri İstihdamlı İşletmeler)

Ekonomik Faaliyet	Korunacak/Artacak	Azalacak	Fikrim Yok
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	79,9%	4,1%	16%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	75,5%	7,1%	17,5%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	74%	5,4%	20,6%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	72,1%	7,2%	20,7%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	71,4%	2,7%	25,9%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	70,5%	6,8%	22,7%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	70,4%	4,2%	25,4%
Bilgi ve İletişim	69,9%	4,2%	25,9%
Eğitim	68,7%	7,6%	23,7%
Toptan ve Perakende Ticaret	68,5%	10,2%	21,3%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	68,5%	7,2%	24,3%
Ulaştırma ve Depolama	68,3%	5,9%	25,8%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	68,3%	8,4%	23,3%
İmalat	68,1%	9,2%	22,7%
Gayrimenkul Faaliyetleri	67,3%	9,3%	23,4%
İnşaat	66,6%	6,1%	27,3%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	65,2%	7,5%	27,3%
Genel Toplam	**68,7%**	**7,6%**	**23,7%**

Kaynak: 2024 Yılı 2. Çeyrek Açık İş İstatistikleri Araştırması, İŞKUR

Tablo 5: Sektörlere Göre Toplam İstihdam Beklentisi (1 ve Üzeri İstihdamlı İşletmeler)

	Korunacak/Artacak	Azalacak	Fikrim Yok
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	80,5%	2,4%	17,1%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	77,8%	3,8%	18,5%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	77,4%	3%	19,6%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	75,6%	3,6%	20,8%
Ulaştırma ve Depolama	75,6%	4,1%	20,3%
Toptan ve Perakende Ticaret	75,2%	3,9%	20,9%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	75,1%	1,3%	23,5%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	74,4%	4,3%	21,3%
İmalat	74,3%	4,1%	21,5%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	73,5%	5,2%	21,3%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	73,3%	2%	24,7%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	73,1%	5%	22,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	72,6%	4,2%	23,2%
Bilgi ve İletişim	71,6%	3,6%	24,8%
Eğitim	71%	1,7%	27,3%
İnşaat	70,8%	8,1%	21%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	68,1%	6,4%	25,6%
Genel Toplam	**74,4%**	**4,3%**	**21,3%**

Kaynak: 2024 Yılı 2. Çeyrek Açık İş İstatistikleri Araştırması, İŞKUR

BİLGİLENDİRME VE GİRİŞ BÖLÜMÜ

Açık iş istatistikleri işgücü piyasasındaki gelişmelere ilişkin önemli bir göstergedir. İşgücü piyasası açısından öncü bir gösterge olan açık iş istatistikleri, politika yapıcılara stratejik bakış açısıyla karar almada ve uyguladıkları politikaların etkilerini gözlemlemede fazlasıyla yardım sağlamaktadır. Buna karşılık, Türkiye'de işgücü piyasasının talep tarafındaki gelişmeleri yansıtabilecek uluslararası standartlar ile uyumlu, kendi içerisinde tutarlılığı ve karşılaştırılabilirliği olan açık iş istatistikleri ve dolayısıyla açık iş oranı bulunmamaktadır. İşgücü piyasası açısından söz konusu olan eksikliğin Türkiye'de kamu istihdam hizmetlerinden sorumlu olan İŞKUR tarafından giderilmesi gerekmektedir. Bu çerçevede, söz konusu eksikliğin giderilmesine yönelik olarak bu araştırma tasarlanmıştır. Araştırmada, **mevcut soru formu kullanılarak tarafınızca beyan edilen veriler ışığında Türkiye'deki işgücü piyasasında söz konusu olan gelişmeler belirlenmeye çalışılacaktır.**

!!! Önemli Hatırlatma !!!

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, **yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır**. **Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.**

2- Türkiye İş Kurumu Kanununu gereğince **Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur.**

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanununun 136. maddesi hükümleri uygulanır.

Örneklem Numarası:……

İşletmenin Yasal Unvanı:……

İşletmenin Tabela Unvanı:……

Adres:……
……

İl-İlçe:……

Telefon:……

İşletmenin Ana İktisadi Faaliyeti:……

S.1. Lütfen işletmenin güncel e-posta adresini yazınız.

…….

S.2: İşletmenizde 31 Mayıs 2024 tarihinde kaç çalışanınız bulunmaktadır?

Kadın Çalışan	*Erkek Çalışan*	*Toplam Çalışan*

!!! Yönlendirme: Toplam çalışan sayısı ile cinsiyetler bazından ayrı ayrı bildirilen çalışan sayılarının toplamının birbiri ile tutarlı olması gerektiğine de dikkat edilmesi gerekmektedir.

S.3: İşletmenizde 31 Mayıs 2024 tarihinde açık işiniz bulunmakta mıdır?

Evet ☐ **Hayır** ☐

!!! <u>Cevabınız Evet ise lütfen 4 üncü soruya geçiniz.</u>

!!! <u>Cevabınız Hayır ise lütfen 5 ıncı soruya geçiniz.</u>

S.4: İşletmenizde 31 Mayıs tarihinde kaç açık işiniz bulunmaktadır?

Meslek	*Toplam Açık İş Sayısı*	*Talep Edilen Beceriler** 1. *Problem Çözebilme Becerileri* 2. *İletişim Becerileri* 3. *Bireysel Beceriler* 4. *Sosyal ve Davranışsal Beceriler* 5. *Teknik Beceriler*				
		1	*2*	*3*	*4*	*5*

!!! Yönlendirme: Açık iş; henüz yaratılmış ve doldurulmamış ya da açık olmak üzere olan, işverenin işletmesi dışından uygun bir aday bulmak amacıyla ***aktif adımlar*** atmakta olduğu ve daha fazla adım atmaya hazırlandığı, işveren tarafından ***hemen ya da belirli bir dönem içerisinde*** doldurulmak istenen ***ücretli bir iş*** anlamına gelmektedir.

***: İşletmede söz konusu olan açık işlere yönelik olarak talep edilen becerilerin, en önemliden (1), en az önemliye (5) doğru olacak şekilde sıralanması gerekmektedir. Burada yer alan kutucuklara herhangi bir simge ile işaretleme yapılmayacaktır !!!** Bunun yerine, **her bir meslekte söz konusu olan açık iş için, sütunlarda yer alan 5 beceri grubu en önemliden başlanmak suretiyle önem derecesine göre sıralanacaktır**. Dikkat edilmesi gereken bir diğer önemli nokta sadece en önemli beceriler için değil tüm beceriler için sıralama yapılması gerektiği hususudur. Başka bir deyişle, her meslekteki açık iş için sütunlarda yer alan beceri grupları 1'den 5'e kadar puanlanmak suretiyle önem derecesine göre sıralanacaktır.

S.5: Aşağıdaki maddelerde işletmenize ait gelecek 3 ay için beklentiniz nedir?

	Artacak	Değişmeyecek	Azalacak	Fikrim Yok
Mal veya hizmet üretim beklentiniz.				
Toplam istihdam beklentiniz.				

S.6: Bulunduğunuz sektörün genel gidişatı hususunda gelecek 3 ay içerisinde beklentiniz nedir?

- ☐ Daha iyi olacak
- ☐ Aynı kalacak
- ☐ Daha kötü olacak
- ☐ Fikrim yok

Anket tamamlanmıştır. Teşekkür ederiz.